

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЪР

ЗАПОВЕД

№ РД 09 – 28 / 04.01.2008 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация за професията

УТВЪРЖДАВАМ

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на втора степен на професионална квалификация за професия код **542030 Оператор в текстилно производство**, специалност код **5420302 Тъкачно производство** от професионално направление код **542 Производство на текстил, облекло, обувки и кожени изделия**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Кирчо Атанасов – заместник-министър.

ДАНИЕЛ ВЪЛЧЕВ
ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА
ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СПШОО	Наименование
Професионално направление	542	ПРОИЗВОДСТВО НА ТЕКСТИЛ, ОБЛЕКЛО, ОБУВКИ И КОЖЕНИ ИЗДЕЛИЯ
Професия	542030	ОПЕРАТОР В ТЕКСТИЛНО ПРОИЗВОДСТВО
Специалност	5420302	ТЪКАЧНО ПРОИЗВОДСТВО

Утвърдена със Заповед № РД 09 – 28 / 04.01.2008 г.

София, 2008 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитната програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и по практика за придобиване на **втора** степен на професионална квалификация по професията код **542030 Оператор в текстилно производство**, специалност код **5420302 Тъкачно производство** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетенции на обучаваните, изискващи се за придобиване на **втора** степен по изучаваната професия/специалност.

Националната изпитната програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО). До утвърждаване на ДООИ по професията настоящата Национална изпитна програма следва да се прилага само за системата на народната просвета.

Държавните изпити по теория и по практика на професията се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

- 1. За държавния изпит по теория на професията/специалността:**
 - а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
 - б. Критерии за оценяване.
- 2. За държавния изпит по практика на професията/специалността:**
 - а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
 - б. Критерии за оценяване.
- 3. Система за оценяване**
- 4. Препоръчителна литература.**
- 5. Приложения:**
 - а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията/специалността.
 - б. Примерно индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА/ СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание.

Изпитен билет № 1

Изпитна тема: Бобиниране

План-тезис:

- Характеристика на сплитка дубле – видове, получаване, елементи, параметри;
- Класификация и свойства на нишките за основа;
- Технологични изисквания, цел и същност на процеса;
- Устройство и действие на бобинираща машина по приложената схема;
- Дефекти при бобинирането – причини за тяхното получаване;
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Задача:

Да се състави пълна тъкачна рисунка на сплитка вътъчно дубле, по зададени:

1) Сплитки:

Горен вътък К 1 _____ (Z)

3

Долен вътък К 2 _____ (Z)

1

2) Отношение между горен и долен вътък – 1:1

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитката

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Характеризира особеностите на зададената сплитка	5
Познава класификацията и свойствата на нишките за основа	10
Описва технологичните изисквания, целта и същността на процеса бобиниране	5
Описва устройството и действието на бобинираща машина	20
Посочва възможните дефекти при процеса бобиниране и причините за възникването им	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Изобразява зададената сплитка, извлича вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

Изпитен билет № 2

Изпитна тема: Сноване

План-тезис:

- Характеристика на сплитка дубле – видове, получаване, елементи, параметри;
- Класификация и свойства на нишките за основа;
- Технологични изисквания, цел и същност на процеса;
- Устройство и действие на сновилна машина по приложената схема;
- Дефекти при сноването – причини за тяхното получаване;
- Здравословни и безопасни условия на труд.
- **Задача:**

Да се състави пълна тъкачна рисунка на сплитка основно дубле, по зададени:

1) Сплитки:

Горна основа К 1 (Z) Долна основа К 2 1 (Z)
3 1

2) Отношение между горен и долен вътък – 1:1

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитката

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Характеризира особеностите на зададената сплитка	5
Познава класификацията и свойствата на нишките за основа	10
Описва технологичните изисквания, целта и същността на процеса сноване	5
Описва устройството и действието на сновилната машина	20
Посочва възможните дефекти при процеса сноване и причините за възникването им	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Изобразява зададената сплитка, извлича вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

Изпитен билет № 3

Изпитна тема: Скробване

План-тезис:

- Характеристика на сплитка струк – видове, получаване, елементи, параметри;
- Класификация и свойства на нишките за основа;
- Технологични изисквания, цел и същност на процеса;
- Устройство и действие на скробвачна машина;
- Дефекти при скробването – причини за тяхното получаване;
- Здравословни и безопасни условия на труд.
- **Задача:**

Да се състави пълна тъкачна рисунка на сплитка струк с ребра по дължина по зададени:

1) Сплитки:

Ребро – лито

Вдлъбната част Р 3
3

2) Брой основни нишки:

Ребро – 8 основни нишки

Вдлъбната част – 2 основни нишки

3) Отношение между редовна и струк основа – 2:1

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитката

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Характеризира особеностите на зададената сплитка	5
Познава класификацията и свойствата на нишките за основа	10
Описва технологичните изисквания, целта и същността на процеса скробване	5
Описва устройството и действието на скробвачна машина	20
Посочва възможните дефекти при процеса скробване и причини за възникването им	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Изобразява зададената сплитка, извлича вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

Изпитен билет № 4

Изпитна тема: Вдяване и навързване

План-тезис:

- Характеристика на сплитки за двойни тъкани, свързани в едно цяло – начини на свързване, елементи, параметри;
- Класификация и свойства на нишките за основа;
- Технологични изисквания, цел и същност на процесите вдяване и навързване;
- Технологична последователност на процесите вдяване и навързване (приспособления). Начини на вдяване и навързване;
- Дефекти при вдяването и навързването – причини за тяхното получаване;
- Здравословни и безопасни условия на труд.
- **Задача:**

Да се състави пълна тъкачна рисунка на двойна тъкан, свързана чрез преплитане на горни основни нишки с долни вътъци (отнемане) по зададени:

1) Сплитки:

Горен плат К $\frac{1}{2} \frac{1}{2}(Z)$ Долен плат К $\frac{1}{2} \frac{1}{2}(Z)$

Отношение по основа и вътък – 1:1

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитката

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Характеризира особеностите на зададената сплитка	5
Познава класификацията и свойствата на нишките за основа	10
Описва технологичните изисквания, целта и същността на процесите вдяване и навързване	5
Обяснява последователността на операциите при процесите вдяване и навързване и използваните приспособления и начини	20
Посочва възможните дефекти при процесите вдяване и навързване и причините за възникването им	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Изобразява зададената сплитка, извлича вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

Изпитен билет № 5

Изпитна тема: Шпулиране

План-тезис:

- Характеристика на сплитки за двойни тъкани, свързани в едно цяло – начини на свързване, елементи, параметри;
- Класификация и свойства на нишките за вътък;
- Технологични изисквания, цел и същност на процеса шпулиране;
- Устройство и действие на шпулираща машина;
- Дефекти при шпулирането – причини за тяхното получаване;
- Здравословни и безопасни условия на труд.
- **Задача:**

Да се състави пълна тъкачна рисунка на двойна тъкан, свързана чрез преплитане на долни основни нишки с горни вътъци (прибавяне) по зададени:

1) Сплитки:

Горен плат К $\frac{1}{2} \frac{1}{2}(Z)$

Долен плат К $\frac{1}{2} \frac{1}{2}(Z)$

2) Отношение по основа и вътък – 1:1

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитката

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Характеризира особеностите на зададената сплитка	5
Познава класификацията и свойствата на нишките за вътък	10
Описва технологичните изисквания, целта и същността на процеса шпулиране	5
Описва устройството и действието на шпулиращата машина	20
Посочва възможните дефекти при процеса шпулиране и причини за възникването им	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Изобразява зададената сплитка, извлича вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

Изпитен билет № 6

Изпитна тема: Регулатори на основното кросно със зависимо действие

План-тезис:

- Характеристика на първичните сплитки – видове, получаване, елементи, параметри;
- Класификация на механизмите за подаване и опъване на основата;
- Предназначение и технологични възможности на регулатора на основното кросно със зависимо действие;
- Устройство и действие на механизма по приложена схема;
- Дефекти по тъканта, получени при повреда на основния регулатор – причини;
- Здравословни и безопасни условия на труд.
- **Задача:**

Да се съставят пълни тъкачни рисунки на първичните сплитки по зададените дробни на прекръстосване:

1) Лито	3) К <u> 6 </u> (S)
	1
2) К <u> 5 </u> (Z)	4) А <u> 7 </u>
1	

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитката

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Характеризира особеностите на зададените сплитки	5
Познава класификацията на механизмите за подаване и опъване на основата	10
Описва предназначението и технологичните възможности на регулатора на основното кросно със зависимо действие	5
Описва устройството и действието на механизма по приложена схема	20
Познава видовете дефекти по тъканта, получени при повреда на основния регулатор	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Изобразява зададената сплитка, извлича вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

Изпитен билет № 7

Изпитна тема: Регулатори на платненото кросно с независимо действие

План-тезис:

- Характеристика на други производни сплитки (ажурени и крепови) – получаване, елементи, параметри;
- Класификация на механизмите за издърпване и навиване на тъканта;
- Предназначение и технологични възможности на регулатора на платненото кросно с независимо действие;
- Устройство и действие на механизма по приложена схема;
- Дефекти по тъканта, получени при повреда на платнения регулатор – причини;
- Здравословни и безопасни условия на труд.
- **Задача:**

Да се построят пълни тъкачни рисунки на други производни сплитки (ажурени и крепови):

- 1) 8-сплитъчна ажурена сплитка;
- 2) 8-сплитъчна крепова сплитка, получена от осемсплитъчен атлаз (чрез прибавяне на основни покрития)

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитката

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Характеризира особеностите на зададената сплитка	5
Познава класификацията на механизмите за издърпване и навиване на тъканта	10
Описва предназначението и технологичните възможности на регулатора на платненото кросно с независимо действие	5
Описва устройството и действието на механизма по приложена схема	20
Познава видовете дефекти по тъканта, получени при повреда на платнения регулатор	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Изобразява зададената сплитка, извлича вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

Изпитен билет № 8

Изпитна тема: Регулатори на платненото кросно със зависимо действие

План-тезис:

- Характеристика на сплитка основно кадифе – начин на получаване, елементи, параметри;
- Класификация на механизмите за издърпване и навиване на тъканта;
- Предназначение и технологични възможности на регулатора на платненото кросно със зависимо действие;
- Устройство и действие на механизма по приложена схема;
- Дефекти по тъканта, получени при повреда на платнения регулатор – причини;
- Здравословни и безопасни условия на труд.
- **Задача:**

Да се състави пълна тъкачна рисунка на сплитка двувелурно двувътъчно основно кадифе по зададени:

1) Сплитки:

Редовна основа П $\frac{1}{2} \frac{1}{2}$ Велурна основа Р $\frac{1}{2} \frac{1}{2}$

2) Отношение между редовна основа и велурна основа – 2:1

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитката

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Характеризира особеностите на зададената сплитка	5
Познава класификацията на механизмите за издърпване и навиване на тъканта	10
Описва предназначението и технологичните възможности на регулатора на платненото кросно със зависимо действие	5
Описва устройството и действието на механизма по приложена схема	20
Познава видовете дефекти по тъканта, получени при повреда на платнения регулатор	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Изобразява зададената сплитка, извлича вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

Изпитен билет № 9

Изпитна тема: Ексцентрикови механизми за образуване на уста

План-тезис:

- Характеристика на сплитки за двойни тъкани, свързани в едно цяло – начини на свързване, елементи, параметри;
- Класификация на ексцентрикови механизми за образуване на уста;
- Предназначение и технологични възможности на ексцентрикови механизми за образуване на уста;
- Устройство и действие на ексцентриков механизъм при неklasическа тъкачна машина;
- Дефекти по тъканта, получени при повреда на механизма за образуване на уста;
- Здравословни и безопасни условия на труд;
- **Задача:**

Да се състави пълна тъкачна рисунка на двойна тъкан, свързана чрез преплитане на долни основни нишки с горни вътъци по зададени:

1) Сплитки:

Горен плат К 3 (Z)
3

Долен плат К 3 (Z)
3

2) Отношение по основа и вътък – 1:1

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитката

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Характеризира особеностите на зададената сплитка	5
Познава класификацията на ексцентриковите механизми за образуване на уста	10
Описва предназначението и технологичните възможности на ексцентриков механизъм за образуване на уста	5
Описва устройството и действието на ексцентриков механизъм при неklasическа тъкачна машина	20
Познава видовете дефекти по тъканта, получени при повреда на ексцентриков механизъм	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Изобразява зададената сплитка, извлича вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

Изпитен билет № 10

Изпитна тема: Едноиздигащ нищелков механизъм за образуване на уста

План-тезис:

- Характеристика на сплитка вътъчно кадифе – начин на получаване, елементи, параметри;
- Класификация на нищелкови механизми;
- Предназначение и технологични възможности на нищелкови механизми за образуване на уста;
- Устройство и действие на едноиздигащ нищелков механизъм;
- Дефекти по тъканта, получени при повреда на механизма за образуване на уста – причини;
- Здравословни и безопасни условия на труд.
- **Задача:**

Да се състави пълна тъкачна рисунка на сплитка гладко вътъчно кадифе по зададени:

1) Сплитки:

Редовна вътък – лито

Кадифе вътък – К 1 (Z)

2

2) Отношение между редовен вътък и кадифе вътък – 1:3

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитка

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Характеризира особеностите на зададената сплитка	5
Познава класификацията на нищелковите механизми	10
Описва предназначението и технологичните възможности на нищелков механизъм за образуване на уста	5
Описва устройството и действието на едноиздигащ нищелков механизъм	20
Познава видовете дефекти по тъканта, получени при повреда на нищелков механизъм	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Изобразява зададената сплитка, извлича вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

Изпитен билет № 11

Изпитна тема: Двуйздигащ нищелков механизъм за образуване на уста

План-тезис:

- Характеристика на сплитките, производни на лито – видове, получаване, елементи, параметри;
- Класификация на нищелкови механизми;
- Предназначение и технологични възможности на нищелкови механизми за образуване на уста;
- Устройство и действие на двуйздигащ нищелков механизъм;
- Дефекти по тъканта, получени при повреда на механизма за образуване на уста – причини;
- Здравословни и безопасни условия на труд.
- **Задача:**

Да се съставят пълни тъкачни рисунки на сплитки, производни на лито по зададените дробни на прекръстосване:

1) P 2 3 2

→основен рипс

1 1

2) P 1 2 2

→вътъчен рипс

2 1

3) П 2 3 2

→смесена панама

1 1

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитката

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Характеризира особеностите на зададените сплитки	5
Познава класификацията на нищелковите механизми	10
Описва предназначението и технологичните възможности на нищелков механизъм за образуване на уста	5
Описва устройството и действието на двуйздигащ нищелков механизъм	20
Познава видовете дефекти по тъканта, получени при повреда на нищелков механизъм	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Изобразява зададената сплитка, извлича вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

Изпитен билет № 12

Изпитна тема: Жакардови апарати за образуване на уста

План-тезис:

- Характеристика на ланцирани сплитки – видове, получаване, елементи, параметри;
Класификация на жакардови апарати;
- Предназначение и технологични възможности на жакардови апарати за образуване на уста;
- Общо устройство и действие на жакардов апарат;
- Дефекти по тъканта, получени при повреда на механизма за образуване на уста – причини;
- Здравословни и безопасни условия на труд.
- **Задача:**

Да се състави пълна тъкачна рисунка на сплитка с ланцираща основа по зададени:

1) Сплитки:

Фигурен мотив – с основен и вътъчен повтор 8 нишки

Редовна основа – лито

2) Отношение между редовна основа и ланцираща основа – 1:1

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитката

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Характеризира особеностите на зададената сплитка	5
Познава класификацията на жакардовите апарати	10
Описва предназначението и технологичните възможности на жакардовите апарати	5
Описва устройството и действието на жакардов апарат	20
Познава видовете дефекти по тъканта, получени при повреда на жакардов апарат	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Изобразява зададената сплитка, извлича вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

Изпитен билет № 13

Изпитна тема: Совалково въвеждане на вътъка в устата

План-тезис:

- Характеристика на сплитка струк – видове, получаване, елементи, параметри;
- Технологични изисквания към физико-механичните показатели на нишките за вътък;
- Предназначение и методи на въвеждане на вътъка в устата на основата;
- Устройство и действие на механизъм за ускоряване на совалката;
- Дефекти по тъканта, получени при повреда на механизма за въвеждане на вътъка – причини;
- Здравословни и безопасни условия на труд.
- **Задача:**

Да се състави пълна тъкачна рисунка на сплитка струк с ребра по широчина по зададени:

1) Сплитки:

Ребро – лито

Вдлъбнатата част – лито

2) Брой вътъчни нишки:

Ребро – 8 вътъчни нишки

Вдлъбнатата част – 2 вътъчни нишки

3) Отношение между редовен и струк вътък – 1:1

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитката

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Характеризира особеностите на зададената сплитка	5
Познава технологичните изисквания към физико-механичните показатели на нишките за вътък	5
Описва предназначението и методите на въвеждане на вътъка в устата на основата	10
Описва устройството и действието на механизма за ускоряване на совалката	20
Познава видовете дефекти по тъканта, получени при повреда на механизма за ускоряване на совалката	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Изобразява зададената сплитка, извлича вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

Изпитен билет № 14

Изпитна тема: Безсовалково въвеждане на вътъка в устата

План-тезис:

- Характеристика на сплитките за хавлиени тъкани – видове, получаване, елементи, параметри;
- Технологични изисквания към физико-механичните показатели на нишките за вътък;
- Предназначение и методи на въвеждане на вътъка в устата на основата;
- Устройство и действие на механизъм за ускоряване на грайфера;
- Дефекти по тъканта, получени при повреда на механизма за въвеждане на вътъка;
- Здравословни и безопасни условия на труд.
- **Задача:**

Да се състави пълна тъкачна рисунка на сплитка за хавлиена тъкан с долни бримки с 4 предварителни вътъка по зададени:

1) Сплитка за редовната основа – основен рипс Р 3

1

2) Отношение между редовна и бримкова основа – 1:1

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитката

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Характеризира особеностите на зададената сплитка	5
Познава технологичните изисквания към физико-механичните показатели на нишките за вътък	5
Описва предназначението и методите на въвеждане на вътъка в устата на основата	10
Описва устройството и действието на механизъм за ускоряване на грайфера	20
Познава видовете дефекти по тъканта, получени при повреда на механизма за ускоряване на грайфера	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Изобразяване на зададената сплитка, извличане на вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

Изпитен билет № 15

Изпитна тема: Коляно-мотовилков ватълов механизъм за набиване на вътъчната нишка към края на тъканта

План-тезис:

- Характеристика на сплитките, производни на първичните (панамска мостра) – получаване, елементи, параметри;
- Технологични изисквания към физико-механичните показатели на нишките за вътък;
- Предназначение. Технологични и технически изисквания към механизма;
- Устройство и действие на механизма;
- Дефекти по тъканта, получени при повреда на механизма за набиване на вътъка;
- Здравословни и безопасни условия на труд.
- **Задача:**

Да се състави пълна тъкачна рисунка на сплитка панамска мостра по зададени:

1) Фигурен мотив П 2 2
1

2) Сплитки за:
фигурата К 2 (Z)
1
поле К 1 (S)
2

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитката

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Характеризира особеностите на зададената сплитка	5
Познава технологичните изисквания към физико-механичните показатели на нишките за вътък	5
Описва предназначението, технологичните и техническите изисквания към механизма	10
Описва устройството и действието на механизма	20
Познава видовете дефекти по тъканта, получени при повреда на механизма за набиване на вътъка	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Изобразяване на зададената сплитка, извличане на вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

Изпитен билет № 16

Изпитна тема: Ексцентриков ватълов механизъм за набиване на вътъчната нишка към края на тъканта

План-тезис:

- Характеристика на сплитките, производни на кепър (пречупен, стръмен) – видове, получаване, елементи, параметри;
- Технологични изисквания към физико-механичните показатели на нишките за вътък;
- Предназначение. Технологични и технически изисквания към механизма;
- Устройство и действие на механизма;
- Дефекти по тъканта, получени при повреда на механизма за набиване на вътъка;
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Задача:

Да се съставят пълни тъкачни рисунки на сплитки, производни на кепър – пречупен кепър по вътък и стръмен кепър по основа, по зададените дробни на прекръстосване:

1) К $\frac{2}{1} \frac{3}{1} \frac{2}{1}$ (S) → пречупен кепър по вътък след цял повтор

2) К $\frac{2}{3} \frac{2}{1}$ (Z) → стръмен кепър по основа от усилен кепър по зададената дроб

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитката

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Характеризира особеностите на зададените сплитки	5
Познава технологичните изисквания към физико-механичните показатели на нишките за вътък	5
Описва предназначението, технологичните и техническите изисквания към механизма	10
Описва устройството и действието на механизма	20
Познава видовете дефекти по тъканта, получени при повреда на механизма за набиване на вътъка	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Изобразяване на зададената сплитка, извличане на вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

Изпитен билет № 17

Изпитна тема: Основни спирачи

План-тезис:

- Характеристика на сплитките, производни на лито (рипс, панама) – видове, получаване, елементи, параметри;
- Технологични изисквания към физико-механичните показатели на нишките за основа;
- Предназначение. Обща характеристика на контролни и предпазни механизми;
- Устройство и действие на основен спирач при неklasическа тъкачна машина;
- Дефекти на основните нишки при тъкане – причини;
- Здравословни и безопасни условия на труд.
- **Задача:**

Да се съставят пълни тъкачни рисунки на сплитки, производни на лито по зададените дробни на прекръстосване:

1) P $\frac{3 \quad 1}{2}$ →основен рипс

2) P $\frac{2 \quad 2}{4 \quad 1}$ ▶ →вътъчен рипс

3) П $\frac{3 \quad 1 \quad 3}{2 \quad 2}$ →смесена панама

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитката

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Характеризира особеностите на зададените сплитки	5
Познава технологичните изисквания към физико-механичните показатели на нишките за основа	5
Описва предназначението и прави обща характеристика на контролни и спомагателни механизми	10
Описва устройството и действието на механизма	20
Познава видовете дефекти на основните нишки при тъкане и установява причините за тяхната поява	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Изобразяване на зададената сплитка, извличане на вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

Изпитен билет № 18

Изпитна тема: Вътъчни спирачи

План-тезис:

- Характеристика на сплитките, производни на кепър (усилен, изместен) – видове, получаване, елементи, параметри;
- Технологични изисквания към физико-механичните показатели на нишките за вътък;
- Предназначение. Обща характеристика на контролни и предпазни механизми;
- Устройство и действие на вътъчен спирач при неklasическа тъкачна машина;
- Дефекти на вътъчните нишки при тъкане – причини;
- Здравословни и безопасни условия на труд.
- **Задача:**

Да се съставят пълни тъкачни рисунки на сплитки производни на кепър – усилен кепър и изместен кепър по основа по зададените дробни на прекръстосване:

1) К $\frac{1}{3} \frac{2}{3} \frac{1}{3}$ (S) → усилен кепър

2) К $\frac{2}{2}$ (Z) → изместен кепър по основа след цял повтор

Дидактически материали: Мрежна хартия за схематично изобразяване на сплитката

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
Описва предназначението и прави обща характеристика на контролни и спомагателни механизми	10
Описва устройството и действието на механизма	20
Познава видовете дефекти на вътъчните нишки при тъкане и установява причините за тяхната поява	5
Познава здравословните и безопасни условия на труд	5
Познава технологичните изисквания към физико-механичните показатели на нишките за вътък	5
Характеризира особеностите на зададените сплитки	5
Изобразяване на зададената сплитка, извличане на вдявка и карти	10
Общ брой точки	60

2. Критерии за оценяване

Критериите за оценяване се изписват след всяка изпитна тема.

Комисията по оценяване на писмените работи по теория определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира конкретния брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА/СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Чрез държавния изпит по практика на специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетенции на обучаваните, отговарящи на **втора** степен на професионална квалификация.

Изпитът по практика се състои в изработване (монтиране) или извършване на определена работа, съответстваща на съдържанието на учебните програми по професията и специалността.

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, краен срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се съставят в училището/обучаващата институция. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с едно повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика разработва критерии за оценяване и съответните показатели. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя. При разработване на индивидуалното практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика разработва показатели за оценяване на всяко задание при спазването на тези критерии.

№	КРИТЕРИИ	ПОКАЗАТЕЛИ	Максима- лен брой точки
1.	<p><i>Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда</i></p> <p><i>Забележка: Този критерий няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита, създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - избира и използва правилно лични предпазни средства; - правилно употребява предметите и средствата на труда по безопасен начин; - разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа и дефинира, и спазва предписания за своевременна реакция; - описва дейностите за опазване на околната среда, свързани с изпитната му работа, включително почистване на работното място о място. 	да/не
2.	<p><i>Ефективна организация на работното място</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - подрежда инструментите/пособията и материалите, като осигурява удобство и точно спазване на технологията; - избира и използва правилно лични предпазни средства; - умее безопасно да работи с машини в производствения цех и на работното място; - правилно употребява предметите и средствата на труда по безопасен начин; - разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа и дефинира, и спазва предписания за своевременна реакция; - описва дейностите за опазване на околната среда, свързани с изпитната му работа, включително целесъобразно употребява материалите; - почиства и подрежда работното място; - работи с равномерен темп за определено време.; 	5

3.	Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията	<ul style="list-style-type: none"> - отчита извършената работа при спазване на йерархията; - спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с изпитното задание (материали, инструменти, лични предпазни средства).; 	5
4.	Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание	<ul style="list-style-type: none"> - извършва правилен подбор на вида на основните и спомагателни материали и инструменти, необходими за изпълнение на изпитното задание; 	5
5.	Спазване на технологичната последователност на операциите според практическото изпитно задание	<ul style="list-style-type: none"> - самостоятелно определя технологичната последователност на операциите; - спазва технологичната последователност в процеса на работа; 	5
6.	Качество на изпълнението на практическото изпитно задание	<ul style="list-style-type: none"> - всяка завършена операция съответства на изискванията на съответната технология; - крайното изделие съответства с предварително зададените технологични параметри; - изпълнява задачата в поставения срок; 	30
7.	Самоконтрол и самопроверка на изпълнението на практическото изпитно задание	<ul style="list-style-type: none"> - осъществява качествен контрол на изделието през всички етапи от неговото производство и на готовото изделие; - оценява готовото изделие, съобразно предварително зададените технологични изисквания, взема решение и отстранява грешките; - прави оптимален разчет на времето за изпитното задание; 	5
8.	Защита качествата на готовото изделие	<ul style="list-style-type: none"> - може да представи и обоснове приетия вариант на изпълнение на практическото задание; -демонстрира добра техника на презентирание. 	5
		ОБЩО	60

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или индивидуално практическо задание е **60**. Неправилният отговор се оценява с **0** точки. При непълен отговор или непълно изпълнение по отделните критерии се поставя съответния брой точки. Преминаването от точки в цифрова оценка се извършва по следната формула:

Цифровата оценка = общия брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до **0,01**.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 за системата на оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 за системата на оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Венкова, М. Материалознание. Техника. 1985.
2. Георгиева, С. и колектив. Технология на текстилното производство. Техника. 1993.
3. Атанасов, И. и колектив. Технология на тъкачеството. Техника. София. 1980.
4. Тилева, Ц. и колектив. Строеж и анализ на тъканите – първа част. Техника. 1989.
5. Чобанов, Г. и колектив. Процеси и машини в тъкачното производство – първа част. Техника. 1986.
6. Холичек, Л. и колектив. Процеси и машини в тъкачното производство – втора част. Техника. 1986.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Мариана Ангелова – Професионална гимназия по текстил и моден дизайн, гр. Варна
2. Валентина Карабашева – Професионална гимназия по текстил и моден дизайн, гр. Варна
3. Лиляна Илиева Христова – Професионална гимназия по текстил, гр. Русе

.....
(пълно наименование на училището)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ
ПО ПРОФЕСИЯТА/СПЕЦИАЛНОСТТА
код 542030 Оператор в текстилно производство
код 5420302 Тъкачно производство**

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:

(изписва се точното наименование на темата)

План-тезис:

.....

Приложна задача:

Описание на дидактическите материали:.....

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор.....

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището)

.....
(пълно наименование на училището)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА/СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ
ПО ПРОФЕСИЯТА/СПЕЦИАЛНОСТТА
код 542030 Оператор в текстилно производство
код 5420302 Тъкачно производство**

И н д и в и д у а л н о п р а к т и ч е с к о з а д а н и е №

На ученика.....

(трите имена на ученика)

отклас,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:.....

1. Да се:

(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/ изисквания) за изпълнение на практическото задание:

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор.....

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището)